

Nro. 5.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Januariusnak 15-dik napján 1796.
esztendőben.*

B é c s.

A' természet törvénye egészen meg változotnak lenni láttatik a' mostani téli idő járására nézve. — Itten olly szép mértékletes és meleg napok járnak, mint tavasszal Május hólnapjában, a' fagyaló hidegnek, jégnek, és hónap semmi hire és jelei nintsenek, melly miatt nagyon szorgalmatoskodnak a' mézárosok és vendég fogadósok, hogy semmi havat vagy hivesítő jeget nem gyűjthetnek a' jövő nyárra, az elsőbek húsaiknak a' büszhődéstől való meg tartására, az utólsóbbak pedig italaiknak meg hivesítésekre. — Ugyhatalyuk, hogy néhány mézárosok *Styriából* hozatnak magoknak havat, és minden szekér hóért itt

helyben 16 forintot fizetnek. — A' múlt nyáron Május, Junius és Julius hólnapjaiban sokkal keményebb hideg volt mint vagy on a' jelenvaló télen. Attól lehet tartani, hogy a' tél a' jövő taváson és nyáron adja ki a' maga mérget.

A' közelebb múlt vasárnapon, a' Cs. Királyi várban tartani szokott isteni tisztelet végződése után bé mutatta a' Cs. Kir. első udvari mester *Stahrenberg* hertzege, a' Fr. Királyi hertzege affzonyának jövendőbéli udvari fő mesteret *Gavre* hertzeget, és a' szolgálatyára rendeltetett udvari belső szolgákat.

Morva Országban, a' *Budischau* uradalomnak mostani ura *Stettenhofen Joakim* ollyatén önként való ajánlást tett ö Cs. K. Felsőségének, hogy ő egy *Manfredini* gyalog régementjéből való katonára özvegyének, kinek férje a' *Moguntzia* előtt volt Fr. földi erősségek vissza vételének alkalmosságával életét fel áldozta, a' maga uradalmában egy lakó hajlékot, az özvegynek naponként 4 krajtzárt, árváinak pedig egy egy krajtzárt fog fizetni mind addig, míg alkalmasnak letznek magok kenyereknek keresésére. Melly hazafiúi buzgó ajánlását igen kegyelmesen vette ö Felsőge.

Ugyan Morva Országban, *Fulnek* nevű mező városban egy maga értékéből élt kereskedő következő tikkellyekből álló testamentumot hagyott maga után: 1.) 100 szükölködő szegények közt egyenlőképen osztassék fel 100 arany, melylyekből mindazáltal 30 arany a' Bétsi Leopold városában lévő szegényeknek adassék, holott ő néha napján lakott volt. 2.) 12 férjhez menendő szegény hajadonoknak, egyen egyen adattassék 75 forint, úgy mindazáltal, hogy azon költség ne a' lakadalmi dorbérolásra, hanem a' szükséges házi butorok meg szerzésére forditassék. 3.) Bizonyos summa pénz osztassék ki a' magok vétkeken kívül meg szegényedett *Fulneki* posztómi ves mesterek közt. 4.) A' kos tizerü vendég

fogadóbeli asztali inasoknak egy egy arany és egy egy pár selyem harisnya adattassék. 5.) Az ott ebédelni szokott vendégeknek, mint jó pajtásainak számokra 12 arany árrú Knaster, az az, Virginiai jó dohány vétessek, mellyből az ő emlékezetére édesdeden dohányozhassanak.

A' Rénus környékéről.

Az egész Rénus környéke felettébb örvend a' két hadakozó armádia közt szerzett fegyver szünésen, azon bizodalommal hízkelvén magának, hogy ez a' kevés tsendességnek ragyogó hajnala után a' békességnek régen kívánt arany napja is fel fog derülni. Egy Dec 30-dik napján költ Bonni levél, ekként nyilatkoztatta ki azon történeten való örömet: „Már is meg lehetösen érezzük, *ügymond*, a' fegyver nyugvásnak jóltévo következéseit, mely minden eddig szenvedett félelmeinket és nyugnatatlanságainkat egyfzeriben két felé szakasztotta. Vége vagy on egy darabig a' tábori tsatazasoknak, mellyrol a' katonaság is bizonyossá tétetett, noha még ekkorig formaliter ki nem hirdettetett. *Jaurdán* Frantzia Generális *Wttlichből* a' Mósél vize mellől ismét ide fogja fo kvártélját által tenni.

Frankfurtból is ekként irnak e' történet felöl: „A' Gr. *Clerfayt* és *Wurmser* Feldmarsalok, és *Puchegrü's Jourdán* Fr. Generálisok közt el végeztetett fegyver nyugvásról többé senki sem kételkedhetik; hanem meddig fog tartani, meddignem bizonyossan nem tudjuk. Mindazáltal annyit csak ugyan hallottunk, hogy minekelotte egyik vagy a' másik rész az ellenségeskedést el kezdené, tartozik egymasnak tiz nappal annakelotte jelentést tenni. —

Némellyek azt mondják, hogy mind a' két armádia meg fog eddig való tábora helyén maradni: azomban bizonyos levelekből tudjuk, hogy

mind a' Cs. Kir. mind a' Fr. seregek téli kvártélyokra szállanak. Az ártilléria és a' nehéz lovaság *Frankfurt* környékén fog cantinirozni. Egnéhány Granatéros batalion *Moguntziába* költözött bé, a' több regimentek pedig miede amoda szállanak téli kvártélyokra. *Frankfurtban* is három Granatéros batalion szállott be. Gr. *Clerfayt* Feldmarsal tavól lételében, a' ki a' múlt kedden dél után 5 órakor, Izerentséssen ide Bétsbe érkezett, az egész Austriai armádia Gr. *Wartensleben* hadi Tármaster kormányára bízott.

A' *Manheim* városára vetett hadi sattszott egészlen el engedte Gr. *Wurmser* fő hadi Vezér. Egy *Selikman* nevű udvari ágens hatvan ezer forintot adott költsön a' városnak, még pedig minden interester nélkül, a' melly summa az azon erősséget vissza nyert Cs. K. vitézek közt fog ki osztani.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Frantzia Ország.

A' már Fels. rokonjainak kebelében bátorságossan nyugvó Frantzia Királyi kis atzfönynak Tempeli fogságából lett ki jöveteléről ilyenképen beszélt egy Párisi közönséges levél: „Végtére, úgymond, a' XVI Lajos Király leánya ki vitetett Tempeli fogságából tegnap éjjel egy órakor, (értsd Dec. 20-dik napját) egész úti alkalmatossága két kotsiból állott, a' melly egy erős lovas tsuport által kísértetett. Azon hintóban, mellyben a' Kir. hertzeg affzony ült, és keményen meg vólt terhelve, ült *Suzy* affzony is a' királyi magzatoknak előbbi al-gondviselője, egy szoba affzony és egy tilzt a' Nemzeti Gárdisták közül — a' második kotsiban ültek *Hu* polgár a' Királyi magzatoknak előbbi komornyikja, kiről néhai XVI Lajos Király is emlékezetet tett végső testamentomában, továbbá *Suzy* affzonynak szoba leánya, a' hertzeg affzonynak az a' szakátsa, a' ki Tempeli fogságában szolgált nékie, és még egy személy.

Gr. *Carletti* Toskánai követnek Párisból lett elmenetele igen nehezen esett, úgyhogy az utolsó szempillantásig hallasztotta ki indulását. Következő passzust küldött nékie a' Directorium. — „Minden polgári tisztviselőknék és hadi népek előjáróinak parantsoltatik Gr. *Carlettit* vólt *Toskánai* követet szabadosan és bátran utazni, és tellyeséggel meg-nem engedni, hogy valahol akármelly szin alatt mulassék.“ Az ezen passzust hozzá vitt politia tiszt egész a' respublika határaig kísértet. —

A' Frantzia kórmányszéknek végzése szerént nagyon meg kissebbítettik a' respublika szolgálatjában lévő szükségtelen tisztviselőknék száma. A' külső dolgokat kórmányozó Departementomnál 60 személy rész szerént le hányatott hivataljából, rész szerént három hólnapi fizetéssel nyugodalomra tététt, és egyedül az érdemesebb tisztviselők hagyattak meg.

BCU Cluj Central University Library Cluj

A' *Findantz* minster egy hosszas instructiót küldött a' respublika osztályainak igazgatóihoz az erőszakos költsönözésnek bé lzedéséről, mellyben azt parantsolja nékiek, hogy kiváltképea az árendásokra, az eleségekkel kereskedőkre, és azokra vesse ezen taxát, a' kiknek a' Frantzia revolutio arany bányájok vólt; ellenben a' fekvő jószágok birtokosainak, és esztendei jövedelmeikből élő lakosoknak a' mennyire tsak lehet kedvezzenek. — Az egész Fr. republikában egy közönséges mérték, font és réf vitétt bé, a' mellyről ki adott parantsolat Dec. 20-dik napián hirdettetett ki doblzó alatt *Párisban*. — A' kórmányszéknek parantsolatjára mindeu gazdag Bankosoknak és Pénzváltóknak jegyző könyveik szorossan meg fognak vizgáltatni.

Az 500 személyből álló ifjabb Tanátsban, *Frimaire* hólnapnak végén (értsd Dec. 22-dik napját) *Treithard* az öregebb, *Verniel* pedig az ifjabb Tanátsban elöülökké válaftattak. Decembernek

19-dikén a' Frantzia postáknak jelenvaló állapattjáról tudósította *Ramel* az ifjabb Tanácsot: „Ennekelötte, úgymond, két milliom livra jövedelme volt a' Királyoknak a' postából, és három vagy négy száz ezer livránál többen nem került annak fel tartása elzindonként; most pedig csak egy nap is öt milliót fordít arra a' kormányzék. Ezen felettébb való külömbségnek kiváltképen való oka az assignátáknak betstelensége, melly gonosznak el-háritására szükség a' kész pénz, és assignáták közt való közép utat meghatározni. Erre azt végzette az ifjabb Tanács, hogy Dec. 26-dik napjától fogva 10 livra papiros pénz egy livra kész pénzt érjen, avagy 10 Livra assignata adattassék egy livra kész pénzért, egy közönséges levélért 30 Fr. mélföldnre két livra és tíz szusz, 150 mélföldre 10 livra fizetessék papiros pénzben; egy két latot nyomó levélért duplisan kell fizetni; a' ki postán akar utazni, minden mélföldért assignátával 10, kész pénzben pedig egy livrát fizessen. Továbbá azt is meghatározta, hogy minden szükségtelen posták töltessenek el, 's helyettek a' szükségesek állitassanak fel.

Dec. 20-dikén azt a' jelentést tette *Sicyes* a' *Finántziának* vizgálására ki rendelt Commissiónak nevében a' Directorium előtt, hogy egyedül az erőszakos költsönözés által fel vétetendő hat száz milliom kész pénz mentheti meg a' republikát a' veszedelemtől mostani környülállásai között. Egyszersmind azt kívánta, hogy egy más 9 személyből álló Commissio neveztessek ki, a' republika 1796-dik elzindoban lejendő szükségéinek és segedelem kút fejeinek szoros megvizgálására. *Ramel* fontos okokkal meg-mutatta, hogy tellyességgel nem lehet a' Bankerottól félni a' republikának, kiváltképen hogy ha a' papiros pénznek avagy assignátáknak betse fel fog emeltetni.

Dec. 23-dikén arról tudósították *Peres* és *Portier* nemzeti képviselők az ifjabb Tanácsot, hogy ok

az új Constitutiónak törvényei szerint a' Belgiumi új osztályokban organisáltak a' kormányzékéket, és hogy a' *Brüsszeli* katonai őrizetnek tisztjei száz ezer livrát ajánlottak a' haza szükségére. Ezen nemes virtusnak, így felele a' kis Tanács örök emlékezetbe való hagyatására, szükség lészen azt a' respublika nagy jegyző könyvébe bé írni, 's annak párját a' nevezett katonai őrizet kormányozójának megküldeni.

Ray Generális a' Bresztiai armádiának interimáli. vezérje azt írta *Reanesből*. Dec. 14-kén a' Directoriumhoz, hogy mihelyt étésére esett a' *Chouánsoknak* izgások 's mozgások: azonnal *Vannesből* *Vilaine*, *Sarzeau*, *Pennert*, *Mazillai* és *Roche-Bernárd* felé indította az alatt való seregeket, úgymint a' melly helységek ellen leg inkább köszörülte az ellenség fogait; hogy a' *Lemoine* Generális kolonnéje Dec. 10-diken keményen megverte a' Chouánsokat, kik közül 200 ember maradt a' tsata piazton; hogy az alatt a' szárazra ki akartak szállani az Anglusok, hanem az ellenkező szelek által meg akadályoztattak a' magok szándékjokban. — Ezt a' Generálist keményen meg ditsérte a' Directorium; ellenben *Laudrenont* divisionalis Generálist azért, hogy a' *Calaisnál* hajó törést szenvedett, és a' tengernek hánykodó hajjai által a' partra ki vettetett emigránsokkal emberiséggel és feleharáti szeretettel bánt, és érettek a' *Jusztitia* ministernél esedezett, hivataljától örökre meg fosztotta.

Comártinnak és a' több fogságban vólt *Chouáns* fő tiszteknek processusok Dec. 20-dikán elvéreztetett. Amaz egész végig azt állatta, hogy a' Chouánsokkal szerzett békességes tractának titkos tziikkeljeit bé nem tellyesítette a' respublika; még is mint azáltal halálra ugyan nem, de örökös számkivetésre sententiáztatott. Több tiszt társainak bíróetések tárhattóbb, és *de la Haye* tökéletesen szabadon bocsátatott. Minekelötte *Comartin*

ellen ki mondatott volna a' sententia, tudára adta a' törvényes dolgokra ügyelő minister a' törvénytevő Tanáts elölőjének, hogy mivel a' Royalisták méreg ital által akarják *Comartint* azon esetre, ha halálra ítéltetne, e' világból ki-küldeni, szükség lézen egész okossággal a' dolgot folytatni, másként azon nemzeti képviselőkre kennék e' dolgot, a' kik a' *Choudusokkal* békességet írtettek. — A' *Wendei* osztályban gyakorlott kegyetlenségekkel vádoltatott *Türcau* Generális ártatlannak lenni találtatván elbocsátatott; *Miranda* és *Marchena* Generálisok, a' kiket ugyan akkor a' republika kebeléből való ki-üzésre és a' végső határookra való vitelre ítélt a' törvénytevő Tanáts, útjokban alkalmatosságot találtak az elszökésre.

Az újokban fel-állított *Párisi* tudós Társaságnak minap ki nevezett, és a' Magyar Kurirban is elő számláltatott két harmad rész tagjai közzé, következő tudósok adtak: *Garuth* volt törvényes dolgokra ügyelő minister most pedig újság író; *Guigence*; *Gregoire* a' mostani ifjabb Tanátsnak tagja; *Lareveillère-Lepaux* egy a' Directorok közzül; *Merlin* mostani Justitz vagy törvényes dolgokra ügyelő minister; *Gastoret* és *Düpont* mind ketten Deputátusok; *Lacuero*; *Rainál*; *Anquetil*; *Reinhard*; *Fleurieux* volt hadi minister; *Villárs* és *Louet* mind ketten deputátusok; *Sylvester de Saci*; *dü Theil Delille* nagy Poéta; *Dücis*; *Leblond*; *Leroy Antiquarius*, *Vien* és *Vincenzo* híres festők; *Julien* és *Monet* nevezetes képfaragók; *Paris* és *Boulai* esméretes architectusok; *Gossek* híres musikus és compositor; *Preville* igen híres tréfás teatralista. — Későbbben *Legendre* deputátus; *Delambre*; *Fandermonde*; *Berthoud* órásmester; *Meszier*, *Kuszini*, *Rochon*; *Lefèvre-Gindau*; *Pelletier*, *Vauquelin*, *Dühamel*, *Lelievre*, *F Heritier*, *Ventenat-Cuvier*; *Richard*, *Halle*, *Lessas*; *Cella*; *Parmentier*; *Delaje*; *Lebreton*; *Lacanal*; *Negeon*; *Garan de Coulon*; *Baudin des Ardenzes*;

Taleirand-Perigord; Röderer; Dacier; Gallard; Gosselin; Rouguinville; Dommerque és Walli, kik közül sokan a' Conventnéldeputátusok voltak, és sokan mostan is az ifjabb és öregebb Tanátsnak tagjai. —

Nagy Britannia.

Két kiváltképen való tárgyra függesztetették az Anglusok mostanában szemeiket, és figyelmességüket, úgymint, a' kenyérnek rendkívül való szükségére, és a' tudva lévő *Conventions Billre*. Az elsőbet a' békességnek vizsgálása szerzése, napi kenyér portiójoknak meg kissebbitése, és a' mivelletlen földeknek mivelletése, 's termékenyekké tétele által kívánnyák el-hárítani, mellynek végbe vitele egynéhány millio font sterlinget kíván. Ennekelőtte néhány hónapokkal mondtuk, hogy a' Frantziák sok húst és kevés kenyeret, az Anglusok pedig sok kenyeret és kevés húst esznek. — A' kenyér szükségének sok okai vagynak Angliában, úgymint a' múlt esztendei szük termés, a' táborozó hadi seregeknek tápláltatása, és a' Lengyel Országi búza kereskedésnek meg-szünése, a' honnan ennekelőtte sok száz ezer mérő búzát hordanak a' *Dántzigi* kereskedők Angliába, most pedig vagy semmit sem, vagy igen keveset, mivel magok a' Lengyelek is sok éh kortyot szenvednek a' *Confoederatio* által okoztatott terméketlenség miatt.

A' tudva lévő *Conventions-Bill*, a' melly által tudnillik a' népnek öszve gyűllése, mihelyt 50 személynél többre megy, meg tiltatik, nem kis szorgalmatosságot okozott az effélékhez szokott Brittusoknak. Akármint, 's akár mennyiszert el-lenkezték legyen is az antiministeriálisták; de a' vok-soknak többsége által tsak ugyan helybe hagyatott, és *Decemb. 18-dik* napján, a' Király által is meg-erősitetett, ez az új törvény, melly mihelyt értesére esett a' *Wigh-Klub* tagjainak, a' kik közt

sok nevezetes emberek vagynak, mindjárt más nap gyűlést tartottak Fox úr eloulése alatt, 's azt végzették, hogy az Ország minden részeiben bizonyos számból álló társaságot kell fel állítani, mellyek egyet értőleg lévén a' *Londoni Wigh Klubbal* alkalmas, de egyfzersmind törvényes el közőket keressenek azon *Conventions-Billnek* megfordítására, és minthogy már most 50 személynél többnek egy társaságba öszve gyűlni nem lehet, tehát azon új törvény bé tellyesítésére egy egy *Kláb* 49 személynél többől ne álljon (a). Ennekelőtte 150 ezer illetén *Klábok* találtattak a' két Országban, mellyek szoros egyességben voltak a' *Londoni correspondens* társasággal; de a' mellyek ezen *Conventions-Bill* által már most egészlen meg tiltattak.

A' *Londoni* Udvari tudósításokból azt vesztük észre, hogy mihelyt a' Britusok és Belgák közt támadt hadakozásnak híre *Maderásba*, Angliának napkeleti Indiában fekvő *Kolonijáiba* jutott, legottan hadi készülétek térttek a' Batavusok napkeleti Indiai örökségeik ellen, egy eskadre *Stuart* Oberster vezérlése alatt a' *Ceylon* szigetében lévő vár ellen, a' másik pedig *Robert* fő Strázsamester kormánya alatt a' *Molükki* sziget fő városá, és igen híres kikötő helye ellen indulta.

(a). A' *Wigh-Klubnak* értésre, szükség megtartanunk, hogy első *Jakab Király* uralkodásától fogva két nevezetes *Secta*, avagy szakadás vagyon Angliában, ígymint a' *Torysek* és *Wighsek* sectája; az elsőbbek az *episcopális*, az utolsóbbak a' *consistoriális igazgatásnak* formáját vették bé az anyaszentegyházban, a' honnan az elsőbbek *Episcopálisok*nak, az utolsóbbak *Puritánusok*nak is nevezetnek. *Politikus* értelemben a' *ministerium* részén való hivatnak *Torysek*nek, az *antiministeriális* pedig *Wighsek*nek. A' honnan a' *Wigh-Kláb* ezeknek társaságot jelenti.

nak ki. — A' *Malabári* tenger széleken fekvő *Britus* seregeknek vezérje, *Cokhin* igen népes város ellen küldetett. *Batávia* városa ellen is küldettek egynéhány *Anglus* hajók, holott 600 főből álló *Hollandus* őrizetnél több nem fekszik, 's ennek is két harmad része hadi fenyíték nélkül szükölködő, puha és a' puskapor szagától is futó *Malajusok*-ból áll, következésképen nem nagy erő kívánatik ezen igen nevezetes, és gazdag *Indiai* városnak, 's annak tartományának elfoglalására. — *Jú tenéked Betsájdá! jaj tenéked Korazim! jaj tenéked szövetséges Belgium!* hogyha a' *Frantziak*kal nem *tzimborá* kodtál — az *uniótól* ei nem *pártoltál*, és az *Orániai* hertzege házat kebeledből ki futni nem kényszerítetted volna: továbbis meg *maradhattál* volna a' *Jó reménység* hegyének *bir*tokban, nem *rettegnél* most *napkeleti Indiai* arany bányáidnak elvesztésétől,

BCU *Batáviai Respublika*. library Cluj

Néked szóll ám ez a' keserves letzke, a' melly *illetén* *viszontagságok* között is meg *átalkodott* *lévén*, nem az *Anglusokkal* való meg *békéllésről*, hanem inkább régi jó *Constitutiódnak* el *töröléséről*, és valamely *mismásnak* *képzítéséről* *gond*kozol, holott sem *Zélandia*, sem *Frieslandia*, sem *Gröninga* nem akarnak abban *véled* meg *egy*gyezni. —

A' *Hollandiai* *patrióták* félvén a' *sáfrány il*lattól minden *óldalról*, de *kiváltképen* *Arnheim* felol erős *védelmező* állapotban *kivánják* *mago*kat *helyhez*tetni, mellynek *plán*umát ki *készit*te, és a' *hadi* dolgokra *ügyelő* *Tanátsnak* által is *adta* az a' *végre* ki *rendeltetett* *Commissio*. — *Ugy* *hall*atik, hogy a' *Hollandiai* *ármádiának* *egy* része a' *Sámbrei* és *Mási* *Frantzia* *ármádiával* *öfzve* fog *kaptso*ltatni, minekutánna a' *fegyver*es *polgárság* minden *városokban* és *helysége*kben *il*lendő *módon* *organizáltatva* *lé*szen.

A' *Hágában* mulató Palatinátusi V. Fejedelem követjének értésére adatták a' Köz Rendek, hogy a' jövő Februáriusban öszve gyullendő nemzeti Convent leg kissebben sem fog prejudicialni ő V. Hertzegségének, mint *Bergen-Op-Zoomi* Marchiónak.

Az eddig Hollandiai respublika szolgálatjában vólt *Mecklenburgi* seregek el bortsítatván hazá indultak, a' betegek pedig és bagázsaiuk őt hájókra rakattak. — A' Frantzia respublika szolgálatjában lévő Hollandiai seregek al-tisztjeinek fellyebb való tiztségre leendő lépéseknek alkalmatosságával, a' gyalogságnál 60, a' lovasságnál 80 forintokat rendeltek az előjárók. — Azon 17 ízemélyek közt, a' mellyek az Indiai dolgoknak meg-vizsgálására ki rendeltettek, vagyon a' *Párisban* lévő Hollandus követ *Blauw* úr is, kinek mindazáltal szabad tettzésére hagyatott, eddig való hivataljának viselése, avagy az említett Com-missióba való által menetel.

A' *Hágában* mulató Fr. követ illetén foglatú irást küldött a' Köz Rendek Titóknokjának: „A' Frantzia Respublika hatalommal fel ruháztafott ministerje kéri az urat, nyilatkoztassa ki ő Hatalmasságoknak azonkülönös örömet, a' mellyel a' Fr. respublikának végre hajtó Tanátisa a' Köz Rendek' Nov. 25-dik napján, a' nemzeti Conventnek öszve gyűjtéséről való végzését vette. Valósággal meg-éredett, bölts, és nem hirtelen való meg-fontolást kívánt egy illy fontos végezés; és tellyeséggel nem lehet azt az időt szánni, a' melly a' jussoknak és köz hafznoknak eggyesítésére, és a' nemzet ditsőségének és szerentsjének újabb oszlopokra való építetésekre fordittatik. Vagyon mindazáltal egy meg háározott idő, mellyen túl a' bölts késedelemnek menni nem lehet, másként alkalmatosságot szolgáltat az irigyeknek, örömet a' békételeneknek, s bizodalmat a' részre szakadtaknak. — Világosan az alább irt-ra bizta a' Directorium, hogy nevében szerentsét

kivánnyon Ő Hatalmasságoknak e' nagy lépéshez, és közönséges egyet értesre serkentse a' Bata-vusokat. Meg van arról a' Directorium győzet-telve, hogy minden nehézségeket el lehet háritani, és hogy a' szövetséges tartományok óhajtott egyeségeknak Izerentsés következése lészen a' jö-vendőre nézve, és állandóvá teszi azon barátsá-got és tiszteletet, mellyeknek szükségesképen kell lenni a' két közönséges Tásaság közt.

A' *Zelandiába*, *Gröningába* és *Frieslandiába* küldetett deputátusoknak fáradságok ugyan híj-jába való nem vólt, de még is nem vólt az a' si-kere, a' mellyet reménylettenek a' Nemzeti Con-ventnek ölzve gyüllésében meg egyezett tartomá-nyok. *Zelandia* és *Gröninga* hajlandóbbaknak mutátták magokat az abban való meg egyezésre; ellenben *Frieslandia* még most is állhatatos előb-bi végzése mellett: arra mindazáltal tsak ugyan le kötelezte magát, hogy a' meg hasonlásnak el távoztatására a' több tartományoknak végzé-seihez fogja magát alkalmaztatni.

A' *Brittusok* tengeri előmeneteleknek meg-akadályoztatására, azt végzették Dec. 28-kán a' *Hágai* Köz Rendek, hogy a' respublikának 23 li-nea hajóból álló, és már néhány hólnapoktól fog-va el készült flottája minéi elébb repüljön ki a' nagy tengerre, mellyre nézve minden Stabális tisz-teknek magok hajóikra kellett menni. A' Hollan-diai partok mellett úszkál egy Anglus és Orosz flotta, mellyel bizonyossan üstökbe kell kapni a' ki repült Hollandiai flottának.

Lengyel Ország.

A' *Prussiai* királyi páltza alá leg közelébb vettetett Lengyel tartományok mind polgári és törvényes, mind katonai állapotjokra nézve épen azon lábra fognak állittatni, a' melly lábra tété-tett a' déli Prusszia. *Masoviának* a' *Visztulán* in-nen fekvő része és a' Prágai környék, a' *Ploks*

hadi és dominális kamara alá fog vettetni, mellynek ülő széke *Warsóviában* lesz. Az es öltatott Jésus nevet viselt papi rendnek fekvő jöszágait és töke pénzét az oskolák fundusára rendelte a király.

Warsóviából Dec. 28-dik napján: Itten ismét 30 személy fogattatott el, a kik tudillik a mostani kormányozás módját otsarlották és gúnyolták. Más nap néhányan közülök katona módra meg vesszőztettek, némelleyek pedig harmad napi árestomban lett tartatások után elbo satattak. — Minekelötte egészen tökéletességre menénd a demarcatio, bé nem fognak ide a Prussusok jönni. *Chuteler Oberster* és egy *Hermann* nevű fő Strázsamester fogják az Austriai demarcatiót meg határozni. — Litvániában minden lakosokat számba vesznek az Oroizok.

BCU Cluj / Ce *Németi Ország.* ary Cluj

Berlinből illetén újságokat hirdetnek a közönséges levelek: A *Péttersburghól* régen várt kurir immár szereztséssen ide érkezett, és a mint gyanítani lehet, el hozta magával a Lengyel Ország fel osztásáról készített ratificatiót, és hogy már most a fel osztó részek el fogják a nekik jutott tartományokat foglalni. A bels. Orosz Császárné igen gazdag ajándékokat küldött a *Berlini* Kabinetbéli ministereknek, és a külső dolgokra ügyelő Departementum néhány tagjainak.

Elegyes Történetek.

A *Biponti* hertzeg a *Basileából* haza felé utazott Prusszus ministerrel *B. Hardenberggel* hofszas on beszélgetett Frankfurtban. — *Moguntzia* újabb és több erősegekkel fog meg erősitetni, melly végre 6000 munkást rendelt ki a felső Rénusi kerület. — A *Frantziák* sok sántzokat készitnek *Trarbachtól* fogva *Bacharachig* nyúló lineájokon. —

A' Cs. K. katonák 100 harangot vettek el a' Frantziáktól, a' mellyeket ezek a' Biponti hertzezségben a' tornyokról le szedtek, és Fr. Országba akarták küldeni. — Nem *Seckendorf*, hanem *Scibottendorf* Generális fog *Bolio*, *Klebek*, és *Lilien* Generálisokkal az Olasz Orzági Cs. K. ármádiához menni. — A' múlt héten két nagy transport indult Bétsből azon ármádiának meg- erősítésére. Az itten eddig mulatott Hollandus követ B. *Heften* eddig húzott fizetését a' múlt esztendő végével el- vesztette. — Halván a' Spanyol Király, hogy Anglia sok népet küldött volna a' *Gibráltári* katonai őrizet öregbitésére, legottan egynéhány ezer főből álló sereget indított *Sz. Röchbu*, holott most már 14000 ember táborozik. — Egy Párisi újság levél illyetén térítő prédikáziót tart a' Párisiaknak *Jónás* Proféta képében: *Ninive városa sorsára jutottunk, az éhség, hadakozás, döghalál, és pusztítás meg fognak bennünket emészteni: mind ezeknek el háritására szükség harmad napig kenyér és víz mellett böjtölni, és három hólnapig semmi húst nem enni.* — Ezt pedig annyival könnyebb leszén Páris lakosainak bé tölteni, mivel már úgy is jól hozzá szoktak a' böjtöléshez. — Londonban igen sok hamis Lujdorok verettek, és Hamburgon által bé is küldettek Fr. Országba. — Az Amériki szabad republikának első alkotója, és a' Filadelfiai Congressusnak mostani előülője *Washington* Generális nagy haragot vett magára az Anglusokkal szerzett békességes tracta miatt, mellyre nézve le akarja azen hivatallyát tenni.

Magyar Ország.

A' *Sopronyi* Magyar Társaság, sok főbb rendű uraságok' jelenlétében tartá e' folyó esztendő' kezdetével a' maga első ülését, mellynek alkalmatosságával, egynéhány tagjai a' Társaságnak rész szerént természeti (kötetlen) folyású beszédekkel; rész szerént versezetekkel mulattatták a' tisz-

tes gyülekezetet, úgymint: *Sikos István* a' Társaság' Titkossa (Secretariusza) bé közzontott, és a' Magyar nyelv' virágoztatásában káradozók' jutalmának vitatása után — boldog új elztendot jövendölt: *Horváth Péter*, Elégiás (Alagyás) Verseiben, az idő' sebes repülését és változásait rajzolgatta; valamint ő utánna, *Itzész Mihály* is, *Tur Mihály* az élet' unalmáról panaszolkodók' okoskodásainak helytelenségét mutogatta, *Zafő* rájáára vont verseiben; *Alanko-Buki Fodor József*, a' megelegedésről szólott; *Gyarmathy János*, a' Filozofiat, és a' szép tudományokat és mesterségeket kínálgatta szállás válaasztással Magyar Hazánk' két kebeleiben; végre *Lakos József*, hat lábú versekben bútsúzott a' tiszeltt Halgatók' seregétől, 's ajánlotta annak szivességébe a' Nemes Társaságot. —

* * *

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' mai postán következő Érd. Olvasóimnak küldöm a' Magy. Almanakot. *Elsőszor*, régi Olvasóimnak Nro. 4. 9. 10. 11. 12. 13. 20. 30. 31. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 41. 45. 48. 49. 52. 54. 56. 58. 59. 64. 69. 71. 73. 76. 77. 80. 85. 88. 90. 91. 94. 97. 98. 101. 102. 103. 107. 108. 110. 119. 122. 123. 128. 130. 132. 134. 139. 140. 141. 143. 147. 148. 151. 153. 154. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 163. 165. 166. 199. 316. 372. 429. 441. 478. 512. 514. és 517. — *Másodszor új Olvasóimnak* Nro. 35. 58. és 59.

* * *

Minap tett ígéretem szerént, küldöm Mélt. Gr. *Eszterházy József* úr ö Nagysága, Tek. Nyitra Vármegye Administratorságába lett bé iktatásának alkalmatosságára irt szép Magyar és Deák verseket.

O D E

A D

ILLUSTRISSIMUM DOMINUM DOMINUM

JOSEPHUM e Comitibus ESZTERHÁZY
DE GALANTHA,

BCU Cluj / Central University Library Cluj
dum Inelyti Comitatus Nitriensis Supremi Comitatus
Officii Administrationem felix fortunatus auspi-
caretur, 14. Decembris Anno 1795. Nitriae.

*Te prorogati filia temporis
Germana recti, Candida veritas
Non erubescendis adurit
Ignibus, ingenio que Grandis.*

*Luces honesto, fervidus ardua
Curare rerum. Sarbiev. L. III. Od. 14.*

*— — — possit, quid vivida virtus
Experire licet. Virg. Aeneid. L, XI.*

Absterge luctus Nitria funebres,
Peplumque vultu dispice, quod necis
Nuper revinxit belluarum
Impietas, feritasque, Grandem

Amisit Humus FORGACHIO Vnum!
Cui celsa magni vis fuit iniqui.
Robusta rebus pectora, alto
Consilioque, animoque grandem!

Aeterna magnum Fama perennibus
Tollet quadrigis, dum vagus ardeo
Sol ex Olympo lumen orbi
Fundet, hyperboreisque campis.

Dispelle luctus Nitria, Gaudia
Vultu sereno concipe: CAESARE
Jubente, magnus stat JOSEPHUS
ESZTORADES, lacrymasque tergit.

Hic ergo habenas prendit, et arduo
Scandit volatu, quo Themis abripit,
Illustris aeternae aequitati
Sacra dabit, studisque Justi.

Non sola grandem Gloria suscitavit
Ad magna, priscorumque Atavum fides,
Bellique, pacisque arte, aliena
ESZTORADUM viguere corda.

Sed vero natum jussit honoribus
Excelsa virtus stare, jugalibus
Altis, volatu praepete astris
Inseri, et aetherei Tenantis

D A L É N E K

MINDEN

MÉLTÓSÁGOS GALANTAI GRÓF

ESZTERHÁZY JÓZSEF ÚR,

Nyitra Vármegyében Feő-Ispányi Tisztnek viselése
sére rend-szerent bé-iktattatott 1795.

Öröm napod támad; vidúlj

Ó Szerentsős Vármegye!

Pompás ünneplésre indúlj

Kiki baját le-tegye.

Te, solj' arany Szerentsédnek,

Nyitra! hasíts Fegyvet,

Örömezzél: az Istennek library Cluj

Mindj' háj-adó éneket.

Heves lobáshódásodat

Hallotta a' hegyes ég.

Forpácsban val't káraidat

Meg fordítja: ez elég.

Im' ditsőség szekerébe

Eszterházy József ül.

Tied: vedd hív kebeledbe

Majd Ásztrea meg-örül.

Ásztreának szent oltárát

Ez tudja fenn tartani,

Jó érdemnek szabott árrát

Tudja jól fel-olgtani,

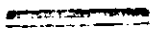
Ennek szivén drága Jóság,
Az Isteni tisztelet,
Heves, buzgó ájtatosság
Mély gyökérrel ver'tt helyet.

A' ki Eztet jól esmérí
Szereti és tiszteli,
Magasztalja és dicséri
Beménységét neveli.
Ebben vigyázó okosság
Ha kötelek tárgyait
Vagyon gyémánt állandóság
Ha el-kezdi munkait.

Ki-nyil'tt szivü egyenesség
Eztet égig fel-vezi,
A' mosolygó szép kegyesség
Kellemetesé teszi.
Ez az, a' ki köz-javadat
Figyelemmel sürgeti,
Kedveskedő virágodat
Szíves gondal keleti.

Ez-által a' kéz bátorság
Édesdeden vigadoz,
Nálad szelid ártatlanság
Kedvességgel múlatoz.
Gonosz erkölcs meg nem veti
Utálatos félzsekeit
Kaján, irigy el nem rejti
Ártalmas les tőrcit.

Boldog Nép! Kormányozódnak
Tsupa jelen-létele,

Mészze terjed'tt határodnak
 Léfz' hatalmas védele.
 Siessetek Hőjök 's Vének
 Énekeket mondjátok
 Kéz emelve az Istennek
 Ézer hálat adjatok.

Kiáltások: éljen! éljen!
 ESZTERHÁZY JOZSEFÜNK!
 Mind' öröké, mivel ilyen,
 Maradjon - meg in' vélnk.
 Hajlik az Ég! -- Ó! jól bírtat
 Tetfzik néki ünneplnk.
 Kegyesen meg- adja aztat.
 A' mit éhajtott Izvánk.

BCU Cluj / Central Library Cluj
 Iskolánk Tanító Műve

*Ezen Magyar Verseik szabadabban, és bőségesen
 ben Deákú! fordítva.*

Venit grata dies, et delectabile tempus;
 Tempus adornandum candidiore nota,
 Quo liceat, grata vice, nubila vertere Phaebus,
 Tristia jucundis vertere quo liceat.
 Eja, age, festivos ter felix Nitria! vultus
 Sude! decet lactas Mens quoque laeta vices,
 Dumque favet Coelum, coelum concentibus imple,
 Signaque laetitiae, qua potes, arte cape,
 Non ea, quae sonitu civilis buccina reddit,
 Aut aeri intensae tergora nuda bovis;

Aut pyrius pulvis, melius quo Galla periret
 Gens, infida Deo, principibusque suis.
 Sed quae praecipue pia Mens, et conscia doni,
 Atque animus gratus suppeditare potest.
 Namque tua, O iterum ter felix Nitria! vota
 Audivere magis propitii Superi.
 Vota sacro Patriae succensa potentius igne,
 Quem Commune Bonum, Religioque fovet.
 Quidquid enim Magnus, quin, seipso in funere Major
 Desletum FORGACH traxerat in tumulum;
 Hoc tibi cum lucro (nec nos praesagia fallunt)
 Praesens (concipe spes!) tempus et hora dabit.
 Quil moror? Obtutum in sellam fige curulem,
 Qua solet in festis Gloria sola vehi.
 ESTORAS hac vehitur JOSEPHUS, Gloria Gentis
 Hunnicæ, et Illustris Gemma corusca Domus.
 Centuba Fama praerit, quoties praesentia poscet,
 Ultra devictas porrigere prona manus.
 Intemerata fides isthinc, honor inde, gradatim
 Crescere amans, pulchre cingit utrumque latus.
 Tectâ oculos sequitur tacita inter gaudia, junctis
 Cum cana manibus Religione, Themys,
 Qui vehitur, tuus est. Ah! brachia pande! tuumque
 Imo Palladium hoc usque reconde sinu.
 Si facis (et facies) fausto lactabere facto,
 Adjutrixque tuæ prosperitatis eris.
 Hic vir hic est etonius, qui summo Religionem
 Semper, more Patrum, perget habere locò,
 Defixumque metum Superum ipsis esque medullis
 Prodet in occulto, prodet et in patulo.
 Hic Vir hic est, qui principibus tribuenda, fidelis,
 Veraque obstrictus Religione, dabit,
 Et vacillantes stygia improbitate malorum
 (Quae probra Nitriae non genuere plagae),
 Et vacillantes stygia improbitate malorum
 Sponte laborabit constabilire Thronos.

Hic Vir hic est, aras Astraeae a labe pudenda
 Praestare immunes qui sciat, atque velit;
 Et Patriae impensos juste librato labores
 Dandaque pro meritis munera dividere.
 Cujus, quando opus est, adamantina omnia vincit
 Dedignata aliis improbitate labor.
 In quo rara vicens prudentia non ita longi,
 Quam bene navati filia temporis est.
 Quem gravitas, et quem veteranda modestia ubique
 Passu praecedit, consequiturque pari.
 Cujus simplicitas, et mentis candor apertae,
 Ad se cunctorum corda, animosque rapit.
 Hic vir hic est igitur, tua publica commoda, longae,
 Cui labor assiduus, cura perennis erit.
 Hoc duce, securae traduces tempora vitae,
 Tempora turbinibus non agitata novis.
 Hoc duce, non nocuae decures otia vitae,
 Otia in Elysiis continuanda jugis.
 Hoc rectore nefas maculosum concidet, et nec
 Tendet fallaces fraudes male fida plagas.
 Nullum flagitio dabitur jus; nulla secures
 Praetoris quaeret temnere culpa ferox
 Sed nec Sardonicus risus pia thura movebunt,
 Nec feret infandos lexque, fidesque jocos.
 Et thalami sacri, jurataque Numina prorsus
 Tollent incaestas excutientque faces.
 Plura quid? Omen habe lactum juvenisque senexque.
 Quidve sinu capias, quid venetere vide.
 Nec prius ad Patrias discede remotior aedes,
 Quam Superis grata des pia thura manu,
 Moreque pro patrio succlames terque quaterque:
 Vivat ut ESTORADUM gloria, noster HONOS!
 Sique placet superis discernere sacra profanis,
 Foedere quae stabili juncta fuere prius:
 Hic amet inter nos constantem ducere vitam,
 Hicque diu esse COMES noster, et esse PATER.